
INFORMATIE OVER DE DOORLICHTING

BUITENGEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS

Beste directeur

Met deze leidraad willen we u meer duiding geven bij Inspectie 2.0. We verduidelijken voor u wat kenmerkend is voor de doorlichtingsaanpak, welke onderzoeksvragen we stellen en welke onderzoeken we uitvoeren. We kaderen met welk doel we bepaalde gesprekken voeren, observaties uitvoeren en documenten bestuderen. U vindt in deze leidraad ook antwoorden op veelgestelde vragen.

We lichten toe hoe een doorlichtingsweek verloopt en hoe u als beleidsteam of schoolteam mee vorm kan geven aan de doorlichting. U vindt informatie over hoe u zich als school kan voorbereiden op een doorlichting. Tot slot informeren we u hoe u na een doorlichting feedback kan geven.

Wil u meer weten over Inspectie 2.0, raadpleeg dan zeker ook onze website www.onderwijsinspectie.be. U vindt hier alle ondersteunende documenten bij de doorlichting (te bezorgen informatie, ontwikkelingschalen, FAQ ...). Na aankondiging van de doorlichting neemt de teamcoördinator telefonisch contact op om praktische afspraken te maken en vragen te beantwoorden.

Ik hoop dat al deze informatie voor u nuttig is en bijdraagt tot het welslagen van de doorlichting. Ik wens u hierbij alvast alle succes!

*Lieven Viaene
Inspecteur-generaal*

Inhoud

1	De doorlichtingsaanpak Inspectie 2.0	3
2	Deskanalyse	5
3	Het onderzoek naar de kwaliteitsontwikkeling	6
3.1	Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?	6
3.2	Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?	6
3.3	Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?	8
3.4	Veelgestelde vragen en antwoorden	8
4	Het onderzoek naar de onderwijsleerpraktijk	9
4.1	Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?	9
4.2	Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?	9
4.3	Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?	11
4.4	Veelgestelde vragen en antwoorden	11
5	Het onderzoek van een kwaliteitsgebied	13
5.1	Het onderzoek naar de leerlingenbegeleiding	13
5.1.1	Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?	13
5.1.2	Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?	13
5.1.3	Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?	14
5.1.4	Veelgestelde vragen en antwoorden	14
5.2	Het onderzoek naar de rapportering en oriëntering	16
5.2.1	Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?	16
5.2.2	Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?	16
5.2.3	Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?	17
5.2.4	Veelgestelde vragen en antwoorden	17
5.3	Het onderzoek naar het omgaan met diversiteit	17
5.3.1	Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?	17
5.3.2	Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?	17
5.3.3	Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?	18
5.3.4	Veelgestelde vragen en antwoorden	18
5.4	Het onderzoek naar het personeelsbeleid en de professionalisering	18
5.4.1	Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?	18
5.4.2	Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?	19
5.4.3	Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?	20
5.4.4	Veelgestelde vragen en antwoorden	20
6	Het onderzoek van het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne	21
6.1	Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?	21
6.2	Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?	22
6.3	Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?	22
6.4	Veelgestelde vragen en antwoorden	23
7	Gesprek met leerlingen	24
8	Gesprek met ouders	24
9	Het synthesesgesprek	25
10	Het verslag en het advies	26
11	Hoe kan u zich als school voorbereiden op een doorlichting?	28
12	Hoe kan u feedback geven over de doorlichting?	28
13	Bijlage	28
13.1	Blauwdruk weekplanning	28

1 De doorlichtingsaanpak Inspectie 2.0

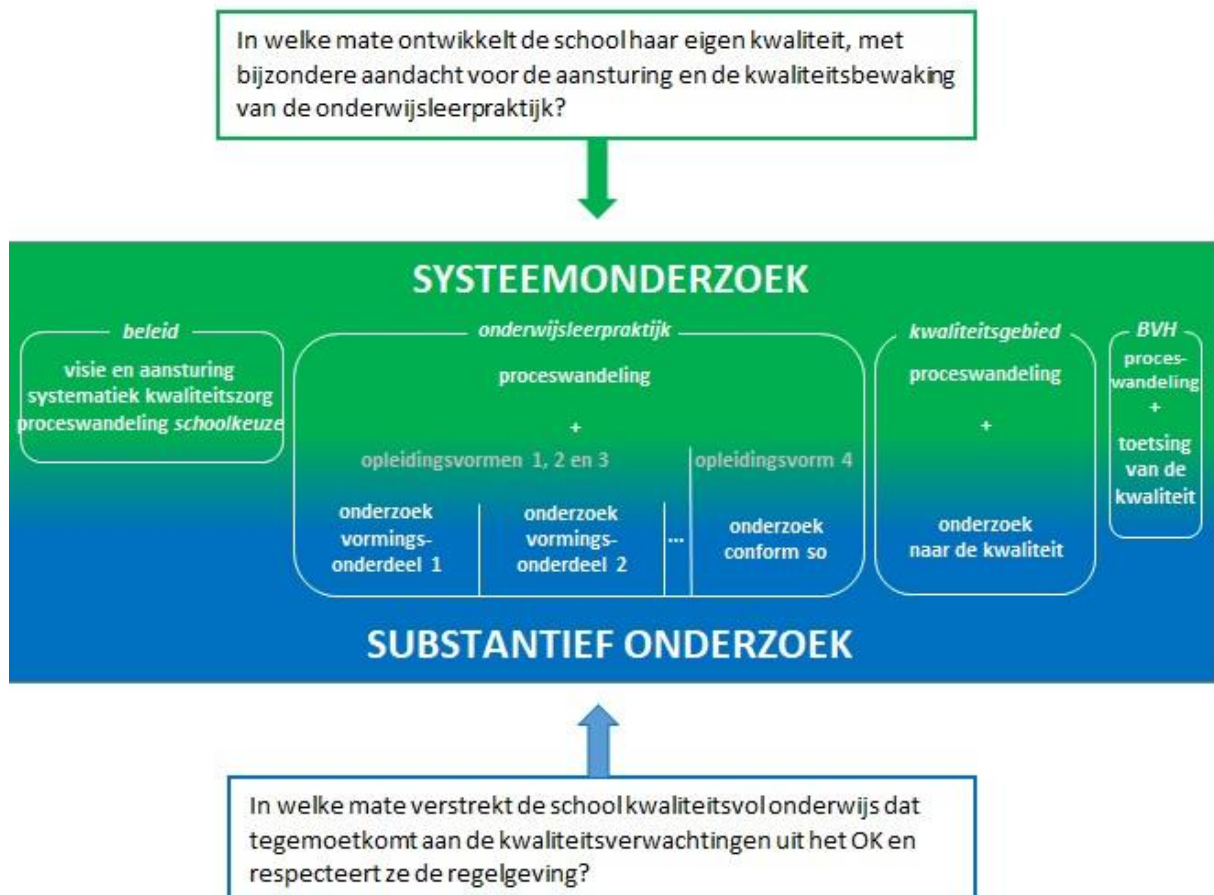
Wat is kenmerkend voor de doorlichtingsaanpak Inspectie 2.0?

- De onderwijsinspectie licht methodologisch onderbouwd door en deelt samen met de scholen en de begeleidingsdiensten eenzelfde referentiekader voor onderwijskwaliteit: [het OK](#).
- Net zoals in het OK staat ook in elke doorlichting de leerling centraal.
- De onderwijsinspectie licht elke school minstens één keer om de zes jaar door.
- De onderwijsinspectie gaat met de school in dialoog over haar kwaliteitsontwikkeling en haakt daarbij in op de interne kwaliteitszorg van de school.
- De onderwijsinspectie beperkt de administratieve lasten en vraagt enkel bestaande informatie die een rol speelt in de schoolwerking.
- De onderwijsinspectie neemt een controlerende én stimulerende rol op.
- De onderwijsinspectie wil scholen vertrouwen geven en vertrekt van het uitgangspunt dat de school de eerste verantwoordelijke is voor haar kwaliteit.

Welke onderzoeksvragen stelt de onderwijsinspectie?

Elke doorlichting biedt een antwoord op twee onderzoeksvragen.

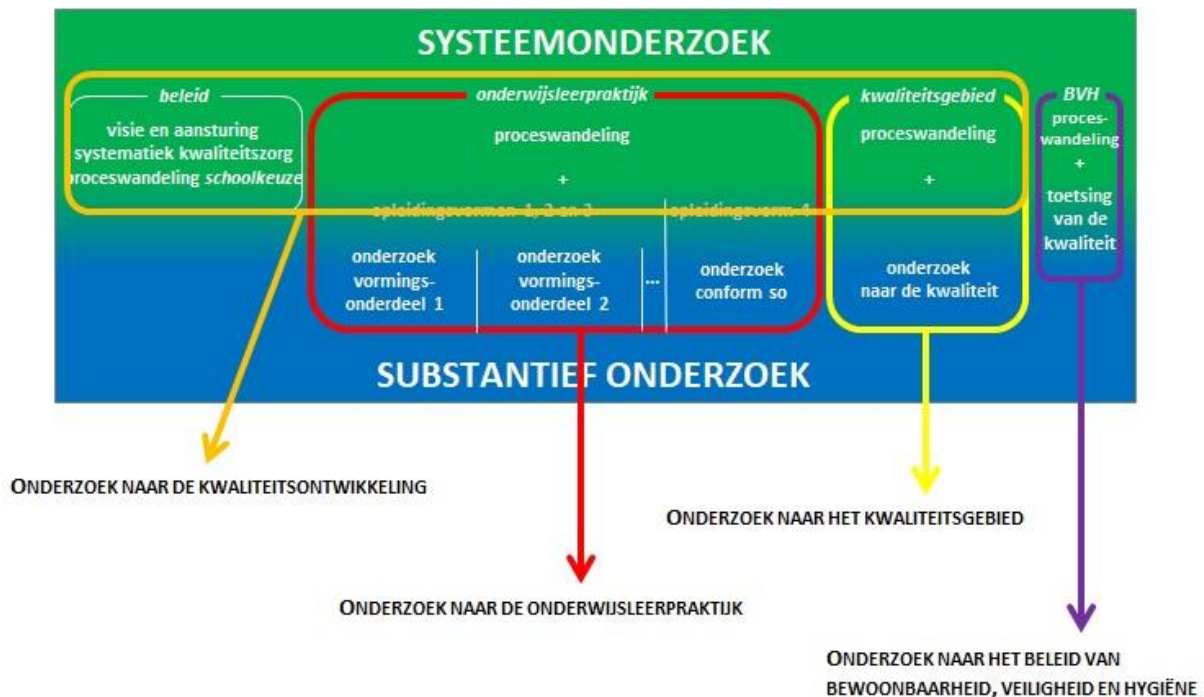
1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit [het OK](#) en respecteert ze de regelgeving?

Om de twee onderzoeksvragen te beantwoorden, voert de onderwijsinspectie tijdens elke doorlichting vier onderzoeken uit:

1. het onderzoek naar de kwaliteitsontwikkeling
2. het onderzoek naar de onderwijsleerpraktijk
3. het onderzoek naar een kwaliteitsgebied
4. het onderzoek naar het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Deze onderzoeken richten zich zowel op het beleid van de school (het systeemonderzoek) als op de schoolwerking en de onderwijsleerpraktijk (het substantief onderzoek).

Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen van het OK aan de hand van een relevante steekproef. De onderzoeken zijn steeds gebaseerd op een combinatie van onderzoeksmethoden en bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies).

Gesprekspartners

De school kiest welke gesprekspartners zij aan de gesprekken laat deelnemen. Door het selecteren van optimale gesprekspartners draagt de school mee zorg voor het succes van de ontwikkelingsgerichte dialoog. De directeur bespreekt de geselecteerde gesprekspartners met de teamcoördinator bij het opmaken van de weekplanning. Indien blijkt dat het aantal gesprekspartners onredelijk laag of hoog is of dat een gesprekspartner geen actieve rol speelt binnen de school, gaat de teamcoördinator hierover in dialoog met de school. Het doorlichtingsteam kan het bestuur uitnodigen voor een tussentijds gesprek of voor het synthesegesprek.

Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

Voor elk onderzoek situeert het doorlichtingsteam de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van [ontwikkelingsschalen](#). Door met ontwikkelingsschalen te werken, wil de onderwijsinspectie het schoolteam stimuleren om de eigen kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier ontwikkelingsniveaus.

Welke regelgeving onderzoekt de onderwijsinspectie?

Scholen worden verwacht alle onderwijsregelgeving te respecteren. Het doorlichtingsteam bekijkt een selectie van de onderwijsregelgeving, afhankelijk van de doorlichtingsfocus. Inbreuken met betrekking tot de erkenningsvoorwaarden kunnen een impact hebben op het advies.

2 Deskanalyse

Na de aankondiging van de doorlichting neemt de teamcoördinator contact op met de school met het oog op het bepalen van de doorlichtingsfocus, het opstellen van de weekplanning en het maken van praktische afspraken. Voorafgaand aan de doorlichting bekijkt het doorlichtingsteam de beschikbare informatie over de school (het vorige doorlichtingsverslag, de schoolwebsite, het schoolportret met gegevens uit de databank van het departement onderwijs en de informatie aangereikt door de school op basis van het document 'te bezorgen informatie'). Het doorlichtingsteam krijgt zo zicht op de context- en inputgegevens van de school.

3 Het onderzoek naar de kwaliteitsontwikkeling

3.1 Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?

Dit onderzoek richt zich op de kwaliteitsverwachtingen in de rubrieken 'kwaliteitsontwikkeling' en 'beleid' uit [het OK](#). Het doorlichtingsteam onderzoekt in elke doorlichting volgende aspecten:

- visie en strategisch beleid;
- organisatiebeleid;
- onderwijskundig beleid;
- cyclische evaluatie van de kwaliteit;
- betrouwbare evaluatie van de kwaliteit;
- borgen en bijsturen.

3.2 Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?

Het onderzoek gebeurt aan de hand van:

- een gesprek over de kwaliteitsontwikkeling;
- proceswanderingen;
- documentenstudie;
- observaties;
- eventuele tussentijdse gesprekken;
- vaststellingen uit andere onderzoeken en uit gesprekken met leerlingen en ouders;
- een reflectiegesprek.

Gesprek kwaliteitsontwikkeling

Het doorlichtingsteam wil met dit gesprek zicht krijgen op hoe het beleidsteam het organisatiebeleid, het onderwijskundig beleid en de systematiek van kwaliteitszorg vormgeeft binnen de visie en de context van de school. Het doorlichtingsteam gaat in het bijzonder in gesprek over de maatregelen en afspraken waarmee het beleidsteam de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk en de handelingsplanning ontwikkelt, evalueert en borgt en bijstuurt. Heeft het beleidsteam doelgerichte maatregelen en afspraken? Kennen de personeelsleden deze maatregelen en afspraken? Worden de maatregelen en afspraken gecommuniceerd, geëvalueerd en bijgestuurd? Het gesprek duurt ongeveer 120 minuten.

Het doorlichtingsteam vraagt dat het beleidsteam tijdens dit gesprek de kwaliteitsontwikkeling in de school illustreert aan de hand van een zelfgekozen thema. De bedoeling is dat de school een thema kiest waarvan ze de kwaliteit recent succesvol heeft ontwikkeld of bijgestuurd. Bij voorkeur betreft het een thema dat voldoende relevant is in het geheel van de schoolwerking. Hieronder staan enkele mogelijke onderwerpen ter inspiratie:

- diversiteit
- talenbeleid
- leerlingenevaluatie
- feedback aan leerlingen
- financieel en materieel beleid
- interne of externe audits
- kwaliteitszorg
- leerlingenbegeleiding
- leerlingenwelbevinden
- onderwijsorganisatie
- personeelsbeleid en professionalisering
- samenwerkingsverbanden
- schoolcultuur en -structuur
- school- en klasklimaat
- onderwijsaanbod
- VOET
- ...

Het thema 'interne of externe audits' gaat over de visie, de aansturing, de systematische en betrouwbare evaluatie en het borgen en bijsturen van een ontwikkelingstraject naar aanleiding van de resultaten van interne of externe audits (collegiale visitatie, zelfevaluatie, doorlichting ...).

Het thema 'kwaliteitszorg' gaat over de visie, de aansturing, de systematische en betrouwbare evaluatie en het borgen en bijsturen van de instellingseigen systematiek voor kwaliteitszorg.

Proceswandelingen

Om zicht te krijgen op de kwaliteitsontwikkeling van de school, doet het doorlichtingsteam een aantal proceswandelingen. Bij een proceswandeling zoomt het doorlichtingsteam binnen een afgebakend thema in op de visie, het beleid en de systematiek van de kwaliteitszorg. De proceswandelingen maken deel uit van het gesprek kwaliteitsontwikkeling, de gesprekken onderwijsleerpraktijk, het gesprek woonbaarheid, veiligheid en hygiëne en het gesprek over het kwaliteitsgebied.

Documentenstudie kwaliteitsontwikkeling

Aan de hand van documentenstudie en op basis van relevante informatie die het beleidsteam aanreikt, krijgt het doorlichtingsteam zicht op de visie en het strategisch beleid, het organisatiebeleid, het onderwijskundig beleid en de systematiek van kwaliteitszorg. De school kiest zelf op welke wijze ze haar kwaliteit ontwikkelt, evalueert, borgt en bijstuurt en welk systeem ze hiervoor hanteert. De onderwijsinspectie besteedt veel aandacht aan gesprek en aan het samen reflecteren. Het beleidsteam kan deze dialoog ondersteunen met schooleigen functionele documenten.

Observaties kwaliteitsontwikkeling

Op basis van observaties krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk en van het kwaliteitsgebied om zo de relatie te leggen met de systematiek van kwaliteitszorg van de school. Het doorlichtingsteam doet hiervoor lesbezoeken en woont activiteiten bij. Deze observaties kunnen plaatsvinden in alle lesgroepen, ongeacht de doorlichtingsfocus.

Eventuele tussentijdse gesprekken

Het doorlichtingsteam wil met deze gesprekken het beeld op de systematiek van kwaliteitszorg, het onderwijskundig beleid en het organisatiebeleid verfijnen door in gesprek te gaan met het beleidsteam. Het beleidsteam verduidelijkt de eigen aanpak en standpunten op het vlak van kwaliteitsontwikkeling.

Reflectiegesprek kwaliteitsontwikkeling

Het doorlichtingsteam wil met dit reflectiegesprek de vaststellingen uit het onderzoek naar de kwaliteitsontwikkeling terugkoppelen en afdruipen en er samen met het beleidsteam over reflecteren. Hierbij neemt het beleidsteam een actieve rol op en deelt het zijn inzichten en overwegingen met het doorlichtingsteam. Zowel sterktes als ontwikkelkansen komen aan bod. Samen met het beleidsteam legt het doorlichtingsteam de relatie tussen de geobserveerde kwaliteit en de systematiek van kwaliteitszorg van de school. Eventueel worden samen ook mogelijke toekomstgerichte doelen en acties besproken. Op het einde van het reflectiegesprek is het voor het beleidsteam duidelijk in welke mate de kwaliteitsontwikkeling tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK en is het voor het beleidsteam duidelijk wat de voorlopige beoordeling van de ontwikkelingsschalen voor het onderzoek kwaliteitsontwikkeling is. Het gesprek duurt ongeveer 90 minuten.

3.3 Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?

Vooraf het doorlichtingsteam en het beleidsteam zijn de gesprekspartners in dit onderzoek. De school bepaalt zelf of zij andere leden van het schoolteam laat deelnemen aan deze gesprekken. De teamcoördinator stuurt het start- en reflectiegesprek met het beleidsteam van de school aan.

3.4 Veelgestelde vragen en antwoorden

Wat bedoelt de onderwijsinspectie met 'de kwaliteitszorg van een school'?

Kwaliteitszorg is een cyclisch proces waarbij de kwaliteit systematisch en betrouwbaar wordt geëvalueerd en waarbij op basis van die evaluaties de kwaliteit wordt verankerd of bijgestuurd. De onderwijsinspectie gaat na of de school de kwaliteitsbewaking volgens een eigen systematiek aanpakt. Hoe de school dit aanpakt, behoort tot de vrijheid van de school.

Wat bedoelt de onderwijsinspectie met 'de kwaliteitsontwikkeling van een school'?

Kwaliteitsontwikkeling is het geheel van de visie, het beleid (met in het bijzonder het onderwijskundig beleid) en de kwaliteitszorg.

Zijn er richtvragen of richtlijnen voor het gesprek over de kwaliteitsontwikkeling?

Er zijn geen richtvragen voor dit gesprek, noch voor andere gesprekken tijdens de doorlichtingen. Op die manier streeft de onderwijsinspectie een ontwikkelingsgerichte dialoog na die maximaal vanuit de schoolspecifieke situatie en de inbreng van het schoolteam vertrekt.

Voor meer antwoorden op veelgestelde vragen, raadpleeg de [FAQ](#) op onze website.

4 Het onderzoek naar de onderwijsleerpraktijk

4.1 Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?

Dit onderzoek richt zich op de onderwijsleerpraktijk en op de kwaliteitsverwachtingen uit [het OK](#) die daar een rechtstreekse impact op hebben (zie de rubrieken 'ontwikkeling van de lerenden' en 'resultaten en effecten'). Het doorlichtingsteam onderzoekt in elke doorlichting voor de vakken en opleidingen in de doorlichtingsfocus volgende aspecten:

- beginsituatiebepaling (gegevensverzameling, bepalen van specifieke opvoedings- en onderwijsbehoeften)
- doelenselectiefase (doelkader, doelselectie op maat)
- voorbereidingsfase (pedagogisch-didactische planning, planning materiële leeromgeving en onderwijsorganisatie)
- uitvoeringsfase (leer- en leefklimaat, leer- en ontwikkelingsgericht aanbod)
- evaluatiefase (evaluatie van de leerlingenvorderingen en van de handelingsplanning op leerlingenniveau).

4.2 Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?

Het onderzoek gebeurt aan de hand van:

- een startgesprek met enkele leden van het schoolteam over de handelingsplanning;
- een startgesprek met (een afvaardiging van) de vakgroep over de onderwijsleerpraktijk;
- documentenstudie;
- observaties;
- eventuele tussentijdse gesprekken;
- informatie uit gesprekken met leerlingen en ouders;
- een reflectiegesprek met (een afvaardiging van) de vakgroep over de onderwijsleerpraktijk;
- eventueel een bijkomend gesprek om het beleidsteam te briefen over de onderwijsleerpraktijk.

Startgesprek handelingsplanning

Het doorlichtingsteam wil met dit gesprek zicht krijgen op hoe het schoolteam de handelingsplanning vormgeeft binnen de visie en de context van de school. Het schoolteam licht zijn aanpak toe voor de verschillende aspecten van de handelingsplanning. Het doorlichtingsteam gaat ook in gesprek over de eventuele maatregelen en afspraken waarmee het schoolteam de kwaliteit van zijn handelings-

planning evalueert en borgt. Het doorlichtingsteam gaat na of de school haar eigen systematiek van kwaliteitszorg toepast op de handelingsplanning. Het gesprek duurt ongeveer 60 minuten.

Startgesprek onderwijsleerpraktijk

Het doorlichtingsteam wil met dit gesprek kennismaken met de vakgroep en zicht krijgen op hoe de vakgroep de onderwijsleerpraktijk voor de vakken en opleidingen in de doorlichtingsfocus vormgeeft binnen de visie en de context van de school. De leraren (en eventueel andere teamleden) lichten hun aanpak toe voor de verschillende aspecten van de onderwijsleerpraktijk. Het doorlichtingsteam gaat ook in gesprek over de eventuele maatregelen en afspraken waarmee de vakgroep de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk evalueert en borgt. Het doorlichtingsteam gaat na of de school haar eigen systematiek van kwaliteitszorg toepast op de onderwijsleerpraktijk. Het gesprek duurt ongeveer 90 minuten.

Documentenstudie onderwijsleerpraktijk

Aan de hand van documentenstudie krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de handelingsplanning en van de onderwijsleerpraktijk voor de vakken en de opleidingen in de doorlichtingsfocus. Hiervoor dient de vakgroep leerlinggebonden documenten voor de vakken en opleidingen in de doorlichtingsfocus en verslagen van de vakgroepwerking te bezorgen (zie 'te bezorgen informatie').

Observaties onderwijsleerpraktijk

Op basis van observaties krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de handelingsplanning en van de verschillende aspecten van de onderwijsleerpraktijk. Het doorlichtingsteam doet hiervoor lesbezoeken en woont activiteiten bij. Deze observaties kunnen plaatsvinden tijdens de volledige doorlichtingsweek en in alle lesgroepen, ongeacht de doorlichtingsfocus.

Eventuele tussentijdse gesprekken

Het doorlichtingsteam wil met deze gesprekken het beeld op de verschillende aspecten van de handelingsplanning en de onderwijsleerpraktijk verfijnen. De leraren verduidelijken de eigen onderwijsleerpraktijk, eventueel aan de hand van schooleigen of leerlinggebonden documenten (zoals vakverslagen, lesonderwerpen, taken, evaluaties ...).

Reflectiegesprek onderwijsleerpraktijk

Het doorlichtingsteam wil met dit reflectiegesprek de vaststellingen uit het onderzoek naar de handelingsplanning en de onderwijsleerpraktijk terugkoppelen en afoetsen en er samen met de leraren (en eventueel het beleidsteam) over reflecteren. Hierbij nemen de leraren een actieve rol op en delen ze hun inzichten en overwegingen met het doorlichtingsteam. Zowel sterktes als ontwikkelkansen komen aan bod. Samen met de leraren legt het doorlichtingsteam de relatie tussen de geobserveerde kwaliteit en de systematiek van kwaliteitszorg van de school. Eventueel worden samen ook mogelijke toekomstgerichte doelen en acties besproken. Op het einde van het reflectiegesprek is het voor het schoolteam duidelijk in welke mate de handelingsplanning en de onderwijsleerpraktijk tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK en is het voor het schoolteam duidelijk wat de voorlopige beoordeling voor het onderzoek onderwijsleerpraktijk is. Het gesprek duurt ongeveer 90 minuten.

Eventueel bijkomende briefing onderwijsleerpraktijk

Het doorlichtingsteam wil met dit eventueel bijkomend gesprek de vaststellingen over de handlingsplanning en de onderwijsleerpraktijk terugkoppelen aan het beleidsteam indien het niet aanwezig is op het betrokken reflectiegesprek. De inspecteur koppelt de vaststellingen terug en reflecteert samen met het beleidsteam kort over de vaststellingen. Het beleidsteam deelt kort zijn overwegingen en inzichten. Samen met het beleidsteam legt de inspecteur de relatie tussen de geobserveerde kwaliteit en de eventuele maatregelen en afspraken. Ze bespreken hierbij sterktes en ontwikkelkansen. Eventueel worden samen ook mogelijke toekomstgerichte doelen en acties besproken. Op het einde van dit gesprek is het voor het beleidsteam duidelijk in welke mate de handlingsplanning en de onderwijsleerpraktijk tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen in het OK en welke voorlopige conclusies het doorlichtingsteam daaraan koppelt. Het gesprek duurt ongeveer 30 minuten.

4.3 Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?

De inspecteur voert de startgesprekken en het reflectiegesprek samen met (een afvaardiging van) de vakgroep in de doorlichtingsfocus. Bij voorkeur zijn een viertal leraren, onder wie de vakverantwoordelijke (vakhoofd, vakcoördinator, TAC ...), paramedici, aanwezig tijdens het startgesprek. Voor het reflectiegesprek nodigt het doorlichtingsteam graag (een afvaardiging van) de leraren die een vak of opleiding in de doorlichtingsfocus geven, de vakverantwoordelijke, andere leden van de vakgroep en eventueel een lid van het beleidsteam uit.

4.4 Veelgestelde vragen en antwoorden

Wat bedoelt de onderwijsinspectie met het onderzoek onderwijsleerpraktijk?

Voor OV1, OV2 en OV3 richt het onderzoek onderwijsleerpraktijk zich zowel op de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen als op de handlingsplandoelen die het nastreven van de ontwikkelingsdoelen beogen, als op de andere kwaliteitsverwachtingen uit het OK die daar een rechtstreekse impact op hebben.

Voor OV4 richt het onderzoek onderwijsleerpraktijk zich zowel op de leerplandoelen die het bereiken van de eindtermen en het nastreven van de ontwikkelingsdoelen beogen, als op de individuele handlingsplandoelen die dit ondersteunen. Ook richt het zich op de andere kwaliteitsverwachtingen uit het OK die daar een rechtstreekse impact op hebben.

Baseert de onderwijsinspectie zich op de eindtermen of op de leerplandoelen?

Voor het buitengewoon onderwijs vormen de ontwikkelingsdoelen het referentiekader. Indien relevant, kan een klassenraad of schoolteam leerplandoelen selecteren en opnemen in het handlingsplan. Die leerplandoelen krijgen dan het statuut van ontwikkelingsdoel. Dit betekent dat het schoolteam die geselecteerde leerplandoelen uitdrukkelijk moet aanbieden en nastreven.

Voor de beroepsgerichte vorming in opleidingsvorm 3 zijn de vastgelegde opleidingsprofielen het referentiekader, naast de decretaal bepaalde ontwikkelingsdoelen voor de algemene en sociale vorming.

Omdat opleidingsvorm 4 het gemeenschappelijke curriculum aanbiedt, vormen de eindtermen en de doelen van het curriculumdossier van het gewoon onderwijs het referentiekader.

Wat zijn de criteria om een vak of opleiding in de doorlichtingsfocus te zetten?

Voor het secundair onderwijs wordt de doorlichtingsfocus mee bepaald door het onderwijsaanbod van de school en de samenstelling van het doorlichtingsteam. Op basis van de doorlichtingsgeschiedenis van de school en het schoolportret verfijnt het doorlichtingsteam de doorlichtingsfocus. Tot slot wordt de doorlichtingsfocus bij de school afgetoetst.

Hoeveel vakken, opleidingen of lesplaatsen staan er in de doorlichtingsfocus?

Het aantal vakken, opleidingen of lesplaatsen in de doorlichtingsfocus hangt af van de grootte van de school en van de breedte van het aanbod.

Wanneer wordt de definitieve doorlichtingsfocus meegedeeld aan de school?

Dit gebeurt tijdens een telefonisch contact en via mail met de teamcoördinator, ten laatste één week voor de start van de doorlichting.

Bij observaties in de klas: moeten leraren hun les aanpassen?

Neen, de onderwijsinspectie leert de school graag kennen in haar normale, dagelijkse werking. Het lesonderwerp zoals dat in de normale planning voorkomt, kan dus blijven. De onderwijsinspectie vraagt wel om het aantal toetsen tijdens de doorlichtingsweek te beperken.

Komen de onderwijsinspecteurs in elke klas observeren?

Het doorlichtingsteam observeert in de eerste plaats de vakken en opleidingen die in de doorlichtingsfocus staan. Het doorlichtingsteam kan echter bijkomende observaties uitvoeren, ook tijdens lessen die niet tot de doorlichtingsfocus behoren.

Voor meer antwoorden op veelgestelde vragen, raadpleeg de [FAQ](#) op onze website.

5 Het onderzoek van een kwaliteitsgebied

Een kwaliteitsgebied is een samenhangend geheel van één of meerdere kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Er zijn vier kwaliteitsgebieden: 'leerlingenbegeleiding', 'rapportering en oriëntering', 'omgaan met diversiteit' en 'personeelsbeleid en professionalisering'. De kwaliteitsgebieden worden steeds schoolbreed onderzocht.

5.1 Het onderzoek naar de leerlingenbegeleiding

5.1.1 Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?

Dit onderzoek richt zich op de kwaliteitsverwachtingen in de rubriek 'de school begeleidt de lerenden' uit [het OK](#). Het doorlichtingsteam onderzoekt volgende aspecten:

- begeleiding;
- samenwerking met het CLB;
- ondersteuning van de teamleden.

5.1.2 Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?

Het onderzoek gebeurt aan de hand van:

- een gesprek over de leerlingenbegeleiding;
- documentenstudie;
- observaties;
- vaststellingen uit andere onderzoeken en uit gesprekken met leerlingen en ouders;
- een reflectiegesprek over de leerlingenbegeleiding.

Gesprek leerlingenbegeleiding

Het doorlichtingsteam wil met dit gesprek zicht krijgen op hoe de teamleden de leerlingenbegeleiding vormgeven binnen de visie en de context van de school. De teamleden lichten hun aanpak toe voor de verschillende aspecten van de leerlingenbegeleiding (begeleiding, samenwerking met het CLB, ondersteuning van teamleden). Het doorlichtingsteam gaat ook in gesprek over de eventuele maatregelen en afspraken waarmee de teamleden de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding evalueren en borgen. Het doorlichtingsteam gaat na of de school haar eigen systematiek van kwaliteitszorg toepast op de leerlingenbegeleiding.

Het doorlichtingsteam vraagt de teamleden om hun aanpak te illustreren aan de hand van twee casussen. Zij kunnen deze dialoog ondersteunen met gegevens uit het leerlingvolgsysteem en de handlingsplannen.

De casussen bestaan uit:

- één casus die de werking op het vlak van de begeleiding voor de vier begeleidingsdomeinen illustreert;
- één casus die de samenwerking met het CLB en andere relevante partners illustreert.

Het inspectieteam brengt eventueel ook zelf bijkomende casussen aan, geselecteerd uit eerdere observaties, gesprekken, documentenstudie of leerlingvolgsysteem. Het gesprek duurt ongeveer 90 minuten.

Documentenstudie leerlingenbegeleiding

Aan de hand van documentenstudie krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding op basis van relevante informatie en schooleigen functionele documenten die de teamleden aanreiken.

Observaties leerlingenbegeleiding

Op basis van observaties krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de verschillende aspecten van de leerlingenbegeleiding. Het doorlichtingsteam doet hiervoor lesbezoeken en woont activiteiten bij. Deze observaties kunnen plaatsvinden tijdens de volledige doorlichtingsweek en in alle lesgroepen, ongeacht de doorlichtingsfocus.

Reflectiegesprek leerlingenbegeleiding

Het doorlichtingsteam wil met dit reflectiegesprek de vaststellingen uit het onderzoek naar de leerlingenbegeleiding terugkoppelen en aftoetsen en er samen met het schoolteam over reflecteren. Hierbij neemt de school een actieve rol op en deelt ze haar inzichten en overwegingen met het doorlichtingsteam. Zowel sterktes als ontwikkelkansen komen aan bod. Samen met de gesprekspartners legt het doorlichtingsteam de relatie tussen de geobserveerde kwaliteit en de systematiek van kwaliteitszorg van de school. Eventueel worden samen ook mogelijke toekomstgerichte doelen en acties besproken. Op het einde van het reflectiegesprek is het voor de teamleden duidelijk in welke mate de leerlingenbegeleiding in de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK en is het voor hen duidelijk wat de voorlopige beoordeling voor het onderzoek leerlingenbegeleiding is. Het gesprek duurt ongeveer 60 minuten.

5.1.3 Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?

De inspecteur voert het gesprek leerlingenbegeleiding en het reflectiegesprek met enkele teamleden van de school. De teamleden zijn bij voorkeur representatief voor het aanbod van de school. Ook de CLB-medewerkers worden betrokken.

5.1.4 Veelgestelde vragen en antwoorden

Wat is de rol van het CLB tijdens een doorlichting van een school?

Wanneer het kwaliteitsgebied 'leerlingenbegeleiding' in de doorlichtingsfocus staat, spreekt het doorlichtingsteam ook met een vertegenwoordiger van het CLB over de samenwerking tussen de school en het CLB. De teamcoördinator bekijkt met de directeur wanneer tijdens de doorlichting dit gesprek kan plaatsvinden.

Wat zijn de criteria om leerlingenbegeleiding in de doorlichtingsfocus te plaatsen?

De onderwijsinspectie selecteert welk kwaliteitsgebied wordt onderzocht. Dit gebeurt op basis van het schoolportret, de context- en inputgegevens, de doorlichtingsgeschiedenis van de school en de organisatiedoelen van de onderwijsinspectie.

Heeft de onderwijsinspectie recht op inzage in een leerlingendossier tijdens een doorlichting in een school? Wat met de privacywetgeving?

Ja, de onderwijsinspectie heeft recht op inzage in een leerlingendossier tijdens een doorlichting aangezien de onderwijsinspecteurs de leerlingendossiers enkel raadplegen. Ze slaan de leerlingendossiers niet elektronisch op en ze verwerken geen persoonsgegevens. Met verwerking van persoonsgegevens wordt elke bewerking m.b.t. de persoonsgegevens bedoeld, zoals verzamelen, bewaren, bewerken, wijzigen, verspreiden ...

Dient de onderwijsinspectie voor het raadplegen van leerlingendossiers een machtiging te vragen aan de Vlaamse toezichtcommissie?

Neen, een machtiging is volgens de regelgeving over de bescherming van de natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens enkel vereist voor de elektronische mededeling van persoonsgegevens en voor zover dit op systematische en georganiseerde wijze gebeurt. De onderwijsinspecteurs raadplegen enkel de leerlingendossiers, ze slaan ze niet op of ze verwerken ze niet.

Kan een school inzage in een leerlingendossier weigeren aan de onderwijsinspectie?

Neen. Elke school moet kwaliteitsonderwijs verstrekken. Dat houdt in dat een school minimaal de onderwijsreglementering respecteert. De school moet tevens tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen opgenomen in het referentiekader voor Onderwijskwaliteit (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, art.4).

De onderwijsinspectie gaat tijdens een doorlichting na of een school kwaliteitsonderwijs verstrekt. Voor alle onderzoeken combineert de onderwijsinspectie onderzoeksmethoden en bronnen om de validiteit te vergroten. Dit wil zeggen dat de onderwijsinspectie ernaar streeft de bevindingen te baseren op de combinatie van drie of meer onderzoeksmethoden, zoals het schoolportret, gesprekken, observaties, documentenstudie en gevalstudies. Het raadplegen van leerlingendossiers is nodig om op een betrouwbare wijze te onderzoeken of scholen effectief en op een kwaliteitsvolle manier doen wat ze moeten doen.

De controle door de onderwijsinspectie mogelijk maken is een erkenningsvoorwaarde. Daarnaast bepaalt het kwaliteitsdecreet (art.33) dat de onderwijsinspectie de nodige gegevens mag opvragen. Er is dus een wettelijke bepaling die de school de verplichting oplegt om inspecteurs inzage te geven in leerlingendossiers.

Nu leerlingenbegeleiding een erkenningsvoorwaarde is geworden, staat dit kwaliteitsgebied dan altijd in de doorlichtingsfocus?

Neen. Het is voor de onderwijsinspectie niet mogelijk om in elke doorlichting alle erkenningsvoorwaarden te onderzoeken.

Voor meer antwoorden op veelgestelde vragen, raadpleeg de [FAQ](#) op onze website.

5.2 Het onderzoek naar de rapportering en oriëntering

5.2.1 Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?

Dit onderzoek richt zich op de kwaliteitsverwachtingen in de rubriek 'de school volgt de ontwikkeling van de lerenden op' uit [het OK](#). Het doorlichtingsteam onderzoekt volgende aspecten:

- rapportering;
- studiebekrachtiging;
- oriëntering.

5.2.2 Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?

Het onderzoek gebeurt aan de hand van:

- een gesprek over de rapportering en oriëntering;
- documentenstudie;
- vaststellingen uit andere onderzoeken en uit gesprekken met leerlingen en ouders;
- een reflectiegesprek over de rapportering en oriëntering.

Gesprek rapportering en oriëntering

Het doorlichtingsteam wil met dit gesprek zicht krijgen op hoe het schoolteam de rapportering en de oriëntering vormgeeft binnen de visie en de context van de school. Het schoolteam licht zijn aanpak toe voor de verschillende aspecten van de rapportering, studiebekrachtiging en oriëntering aan de hand van enkele casussen gekozen door het doorlichtingsteam. Het doorlichtingsteam gaat ook in gesprek over de eventuele maatregelen en afspraken waarmee het schoolteam de kwaliteit van de rapportering en de oriëntering evalueert en borgt. Het doorlichtingsteam gaat na of de school haar eigen systematiek van kwaliteitszorg toepast op de rapportering, de studiebekrachtiging en de oriëntering. Het gesprek duurt ongeveer 90 minuten.

Documentenstudie rapportering en oriëntering

Aan de hand van documentenstudie krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de rapportering, de studiebekrachtiging en de oriëntering op basis van relevante informatie en schooleigen functionele documenten die het schoolteam aanreikt.

Reflectiegesprek rapportering en oriëntering

Het doorlichtingsteam wil met dit reflectiegesprek de vaststellingen uit het onderzoek naar de rapportering en de oriëntering terugkoppelen en aftoetsen en er samen met het schoolteam over reflecteren. Hierbij neemt de school een actieve rol op en deelt ze haar inzichten en overwegingen met het doorlichtingsteam. Zowel sterktes als ontwikkelkansen komen aan bod. Samen met de gesprekspartners legt het doorlichtingsteam de relatie tussen de geobserveerde kwaliteit en de systematiek van kwaliteitszorg van de school. Eventueel worden samen ook mogelijke toekomstgerichte doelen en acties besproken. Op het einde van het reflectiegesprek is het voor het schoolteam duidelijk in welke mate de rapportering en de oriëntering in de school tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK en is het voor het schoolteam duidelijk wat de voorlopige beoordeling voor het onderzoek rapportering en oriëntering is. Het gesprek duurt ongeveer 60 minuten.

5.2.3 Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?

De inspecteur voert de gesprekken over de rapportering, de studiebekrachtiging en de oriëntering met enkele leden van het schoolteam. De school bepaalt zelf wie zij laat deelnemen aan deze gesprekken.

5.2.4 Veelgestelde vragen en antwoorden

Wat zijn de criteria om rapportering en oriëntering in de doorlichtingsfocus te plaatsen?

De onderwijsinspectie selecteert welk kwaliteitsgebied wordt onderzocht. Dit gebeurt op basis van het schoolportret, de context- en inputgegevens, de doorlichtingsgeschiedenis van de school en de organisatie doelen van de onderwijsinspectie.

Voor meer antwoorden op veelgestelde vragen, raadpleeg de [FAQ](#) op onze website.

5.3 Het onderzoek naar het omgaan met diversiteit

5.3.1 Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?

Dit onderzoek richt zich op de kwaliteitsverwachting 'het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit' uit [het OK](#). Het doorlichtingsteam onderzoekt volgende aspecten:

- diversiteitscultuur;
- taalgericht onderwijs.

5.3.2 Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?

Het onderzoek gebeurt aan de hand van:

- een gesprek over omgaan met diversiteit;
- documentenstudie;
- observaties;
- vaststellingen uit andere onderzoeken en uit gesprekken met leerlingen en ouders;
- een reflectiegesprek over omgaan met diversiteit.

Gesprek omgaan met diversiteit

Het doorlichtingsteam wil met dit gesprek zicht krijgen op hoe het schoolteam het omgaan met diversiteit vormgeeft binnen de visie en de context van de school. Het schoolteam licht zijn aanpak toe voor de verschillende aspecten van diversiteitscultuur en taalgericht onderwijs. Het doorlichtingsteam gaat ook in gesprek over de eventuele maatregelen en afspraken waarmee het schoolteam de kwaliteit van omgaan met diversiteit evalueert en borgt. Het doorlichtingsteam gaat na of de school haar eigen systematiek van kwaliteitszorg toepast op omgaan met diversiteit. Het gesprek duurt ongeveer 90 minuten. Dit gesprek kan eventueel ook opgesplitst worden in twee kortere gesprekken met verschillende deelnemers.

Documentenstudie omgaan met diversiteit

Aan de hand van documentenstudie krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van het omgaan met diversiteit op basis van relevante informatie en schooleigen functionele documenten die het schoolteam aanreikt.

Observaties omgaan met diversiteit

Op basis van observaties krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de verschillende aspecten van het omgaan met diversiteit. Het doorlichtingsteam doet hiervoor lesbezoeken en woont activiteiten bij. Deze observaties kunnen plaatsvinden tijdens de volledige doorlichtingsweek en in alle lesgroepen, ongeacht de doorlichtingsfocus.

Reflectiegesprek omgaan met diversiteit

Het doorlichtingsteam wil met dit reflectiegesprek de vaststellingen uit het onderzoek naar het omgaan met diversiteit terugkoppelen en aftoetsen en er samen met het schoolteam over reflecteren. Hierbij neemt de school een actieve rol op en deelt ze haar inzichten en overwegingen met het doorlichtingsteam. Zowel sterktes als ontwikkelkansen komen aan bod. Samen met de gesprekspartners legt het doorlichtingsteam de relatie tussen de geobserveerde kwaliteit en de systematiek van kwaliteitszorg van de school. Eventueel worden samen ook mogelijke toekomstgerichte doelen en acties besproken. Op het einde van het reflectiegesprek is het voor het schoolteam duidelijk in welke mate het omgaan met diversiteit in de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK en is het voor het schoolteam duidelijk wat de voorlopige beoordeling voor het onderzoek omgaan met diversiteit is. Het gesprek duurt ongeveer 60 minuten.

5.3.3 Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?

De inspecteur voert de gesprekken over diversiteitscultuur en taalgericht onderwijs met enkele leden van het schoolteam. De school bepaalt zelf wie zij laat deelnemen aan deze gesprekken.

5.3.4 Veelgestelde vragen en antwoorden

Wat zijn de criteria om omgaan met diversiteit in de doorlichtingsfocus te plaatsen?

De onderwijsinspectie selecteert welk kwaliteitsgebied wordt onderzocht. Dit gebeurt op basis van het schoolportret, de context- en inputgegevens, de doorlichtingsgeschiedenis van de school en de organisatiedoelen van de onderwijsinspectie.

Voor meer antwoorden op veelgestelde vragen, raadpleeg de [FAQ](#) op onze website.

5.4 Het onderzoek naar het personeelsbeleid en de professionalisering

5.4.1 Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?

Dit onderzoek richt zich op de kwaliteitsverwachtingen in de deelrubriek 'de school ontwikkelt en voert een personeels- en professionaliseringsbeleid' uit [het OK](#). Het doorlichtingsteam onderzoekt volgende aspecten:

- selectie en aanwerving;
- coaching en beoordeling;
- professionalisering;
- aanvangsbegeleiding.

5.4.2 Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?

Het onderzoek gebeurt aan de hand van:

- een gesprek over het personeelsbeleid en de professionalisering;
- documentenstudie;
- observaties;
- vaststellingen uit andere onderzoeken en uit gesprekken met leerlingen en ouders;
- een reflectiegesprek over het personeelsbeleid en de professionalisering.

Gesprek personeelsbeleid en professionalisering

Het doorlichtingsteam wil met dit gesprek zicht krijgen op hoe het schoolteam het personeelsbeleid, de professionalisering en de aanvangsbegeleiding vormgeeft binnen de visie en de context van de school. Het schoolteam licht zijn aanpak toe voor de verschillende aspecten van het personeelsbeleid, de professionalisering en de aanvangsbegeleiding. Het doorlichtingsteam gaat ook in gesprek over de eventuele maatregelen en afspraken waarmee het schoolteam de kwaliteit van het personeelsbeleid, de professionalisering en de aanvangsbegeleiding evalueert en borgt. Het doorlichtingsteam gaat na of de school haar eigen systematiek van kwaliteitszorg toepast op het personeelsbeleid, de professionalisering en de aanvangsbegeleiding. Het gesprek duurt ongeveer 90 minuten. Dit gesprek kan eventueel ook opgesplitst worden in kortere gesprekken met verschillende deelnemers.

Documentenstudie personeelsbeleid en professionalisering

Aan de hand van documentenstudie krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van het personeelsbeleid, de professionalisering en de aanvangsbegeleiding op basis van het nascholingsplan en op basis van relevante informatie en schooleigen functionele documenten die het schoolteam bereikt.

Observaties personeelsbeleid en professionalisering

Op basis van observaties krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de verschillende aspecten van het personeelsbeleid, de professionalisering en de aanvangsbegeleiding. Het doorlichtingsteam doet hiervoor lesbezoeken en woont activiteiten bij. Deze observaties kunnen plaatsvinden tijdens de volledige doorlichtingsweek en in alle lesgroepen, ongeacht de doorlichtingsfocus.

Reflectiegesprek personeelsbeleid en professionalisering

Het doorlichtingsteam wil met dit reflectiegesprek de vaststellingen uit het onderzoek naar het personeelsbeleid en de professionalisering terugkoppelen en aftoetsen en er samen met het schoolteam over reflecteren. Hierbij neemt de school een actieve rol op en deelt ze haar inzichten en overwegingen met het doorlichtingsteam. Zowel sterktes als ontwikkelkansen komen aan bod. Samen met de gesprekspartners legt het doorlichtingsteam de relatie tussen de geobserveerde kwaliteit en de systematiek van kwaliteitszorg van de school. Eventueel worden samen ook mogelijke toekomstgerichte doelen en acties besproken. Op het einde van het reflectiegesprek is het voor het schoolteam duidelijk in welke mate het personeelsbeleid, de professionalisering en de aanvangsbegeleiding in de school tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK en is het voor het schoolteam duidelijk wat de voorlopige beoordeling voor het onderzoek personeelsbeleid en professionalisering is. Het gesprek duurt ongeveer 60 minuten.

5.4.3 Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?

De inspecteur voert de gesprekken over het personeelsbeleid, de professionalisering en de aanvangsbegeleiding met enkele leden van het beleidsteam en van het schoolteam. De school bepaalt zelf wie zij laat deelnemen aan deze gesprekken.

5.4.4 Veelgestelde vragen en antwoorden

Wat zijn de criteria om personeelsbeleid en professionalisering in de doorlichtingsfocus te plaatsen?

De onderwijsinspectie selecteert welk kwaliteitsgebied wordt onderzocht. Dit gebeurt op basis van het schoolportret, de context- en inputgegevens, de doorlichtingsgeschiedenis van de school en de organisatiedoelen van de onderwijsinspectie.

Voor meer antwoorden op veelgestelde vragen, raadpleeg de [FAQ](#) op onze website.

6 Het onderzoek van het beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne

6.1 Wat onderzoekt het doorlichtingsteam? Wat wordt er van elke school verwacht?

Dit onderzoek richt zich op de kwaliteitsverwachting in de rubriek 'beleid' uit [het OK](#) en op de risicobeheersing in verband met de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). Het doorlichtingsteam onderzoekt in elke doorlichting volgende aspecten:

- planning en uitvoering van de risicobeheersing;
- ondersteuning van de preventiemaatregelen;
- cyclische en betrouwbare evaluatie van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne;
- borgen en bijsturen van de kwaliteit van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Het onderzoek verloopt telkens aan de hand van drie (of uitzonderlijk vier) processen die verband hebben met de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De school kiest zelf één proces uit onderstaande lijst, de onderwijsinspectie kiest de twee andere processen. Op basis van vaststellingen tijdens de doorlichtingsweek kan het doorlichtingsteam besluiten nog een vierde proces te onderzoeken.

- Proces 1: [elektriciteit](#)
- Proces 2: [gebouwen en onderhoud](#)
- Proces 3: [noodplanning](#)
- Proces 4: [ongevallen en hulpverlening](#)
- Proces 5: [onthaal, aankoop en controle arbeidsmiddelen](#)
- Proces 6: [producten met gevaarlijke eigenschappen](#)
- Proces 7: [valgevaar en toegankelijkheid](#)
- Proces 8: [verwarming, ventilatie en verluchting](#)
- Proces 9: [HACCP en voedselveiligheid](#)

6.2 Hoe voert het doorlichtingsteam dit onderzoek uit?

Het onderzoek gebeurt aan de hand van:

- een gesprek over het beleid op het vlak van BVH;
- documentenstudie;
- observaties;
- vaststellingen uit andere onderzoeken en uit gesprekken met leerlingen en ouders;
- een reflectiegesprek over het beleid op het vlak van BVH.

Gesprek BVH

Het doorlichtingsteam wil met dit gesprek zicht krijgen op hoe het beleidsteam en de interne dienst voor preventie de risicobeheersing en de systematiek van de kwaliteitsbewaking vormgeven voor de geselecteerde processen BVH. Het doorlichtingsteam gaat in het bijzonder in gesprek over de maatregelen en afspraken die deze kwaliteitsbewaking ondersteunen. Het beleidsteam en de interne dienst voor preventie lichten hun aanpak op het vlak van BVH toe aan de hand van ondersteunende documenten zoals het globaal preventieplan, het jaaractieplan en de verslagen van de interne en externe dienst voor preventie en van het comité voor preventie en bescherming op het werk. Het gesprek duurt ongeveer 90 minuten.

Documentenstudie BVH

Aan de hand van documentenstudie krijgt het doorlichtingsteam zicht op het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne voor de geselecteerde processen op basis van relevante informatie die de school aanreikt.

Observaties BVH

Op basis van observaties krijgt het doorlichtingsteam zicht op de kwaliteit van de geselecteerde processen. Het doorlichtingsteam doet hiervoor een beperkte toetsing van de kwaliteit. Deze observaties kunnen plaatsvinden in alle lesgroepen, lokalen en gebouwen ongeacht de doorlichtingsfocus.

Reflectiegesprek BVH

Het doorlichtingsteam wil met dit reflectiegesprek de vaststellingen uit het onderzoek van het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne terugkoppelen en aftoetsen en er samen met het beleidsteam en de interne dienst voor preventie over reflecteren. Hierbij nemen zij een actieve rol op en delen hun inzichten en overwegingen met de inspecteur. Zowel sterktes als ontwikkelkansen komen aan bod. Samen met het beleidsteam en de interne dienst voor preventie legt de inspecteur de relatie tussen de geobserveerde kwaliteit en de systematiek van kwaliteitszorg van de school. Eventueel worden samen ook mogelijke toekomstgerichte doelen en acties besproken. Op het einde van het reflectiegesprek is het voor het beleidsteam en de interne dienst voor preventie duidelijk in welke mate het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK en wat de voorlopige beoordeling van de BVH-schalen is. Het gesprek duurt ongeveer 30 minuten.

6.3 Wie zijn de gesprekspartners in dit onderzoek?

De inspecteur voert het gesprek over BVH en het reflectiegesprek samen met (een lid van) het beleidsteam en de interne dienst voor preventie. De school bepaalt zelf of zij andere leden van het schoolteam laat deelnemen aan deze gesprekken.

6.4 Veelgestelde vragen en antwoorden

Moet de school alle documenten voor het onderzoek BVH klaarleggen?

Nee, u moet enkel het globaal preventieplan, het jaaractieplan, de verslagen van de rondgang van de interne en externe preventiedienst, de verslagen van het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW) en de documenten met betrekking tot de geselecteerde processen klaarleggen.

Voor meer antwoorden op veelgestelde vragen, raadpleeg de [FAQ](#) op onze website.

7 Gesprek met leerlingen

Naast toevallige gesprekken met leerlingen, gaan de inspecteurs tijdens elke doorlichting ook in gesprek met een groep leerlingen. De school kiest hiervoor zelf een tiental leerlingen. De onderwijsinspectie vraagt om leerlingen uit verschillende opleidingen te selecteren. Voor bepaalde doelgroepen kan de onderwijsinspectie in samenspraak met de directie bepalen dat een groeps gesprek niet wenselijk is.

De doelstellingen van dit gesprek zijn:

- de mening van leerlingen kennen over de onderwijsleerpraktijk (bijvoorbeeld over het leren en leefklimaat, feedback, de materiële leeromgeving, evaluatie ...);
- de mening van leerlingen kennen over het kwaliteitsgebied in de doorlichtingsfocus (leerlingenbegeleiding, rapportering en oriëntering, omgaan met diversiteit of personeelsbeleid en professionalisering);
- de mening van leerlingen kennen over de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne;
- zicht krijgen op het participatief beleid en de communicatie van de school;
- zicht krijgen op de samenwerking tussen de school en de leerlingen;
- zicht krijgen op het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen.

Het gesprek duurt ongeveer 60 minuten.

Dit gesprek is slechts één van de bronnen van de onderwijsinspectie om tot een oordeel te komen voor de verschillende onderzoeken. De informatie uit het gesprek met de leerlingen is aanvullend bij de informatie verkregen uit andere bronnen zoals lesobservaties, documentenstudie, gesprekken met leden van het schoolteam ...

Het gesprek verloopt aan de hand van verschillende gesprekstechnieken (met stellingen, met een open gesprek ...) maar telkens aangepast aan de doelgroep.

Dit gesprek gebeurt in vertrouwen. Er kan dus niemand van het schoolteam aanwezig zijn bij dit gesprek. De onderwijsinspecteurs gaan discreet om met de informatie uit het gesprek.

8 Gesprek met ouders

Tijdens elke doorlichting gaan de inspecteurs in gesprek met een groep ouders. De school kiest hiervoor zelf een zestal ouders. De onderwijsinspectie vraagt om een representatieve groep van ouders te selecteren.

De doelstellingen van dit gesprek zijn:

- de mening van ouders kennen over de onderwijsleerpraktijk (bijvoorbeeld over het leer- en leefklimaat, feedback, de materiële leeromgeving, evaluatie ...);
- de mening van ouders kennen over het kwaliteitsgebied in de doorlichtingsfocus (leerlingenbegeleiding, rapportering en oriëntering, omgaan met diversiteit of personeelsbeleid en professionalisering);
- de mening van ouders kennen over de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne;
- zicht krijgen op het participatief beleid en de communicatie van de school;
- zicht krijgen op de samenwerking tussen de school en de ouders;
- zicht krijgen op de tevredenheid van de ouders.

Het gesprek duurt ongeveer 60 minuten.

Dit gesprek is slechts één van de bronnen van de onderwijsinspectie om tot een oordeel te komen voor de verschillende onderzoeken. De informatie uit het gesprek met de ouders is aanvullend bij de informatie verkregen uit andere bronnen zoals lesobservaties, documentenstudie, gesprekken met leden van het schoolteam ...

Het gesprek verloopt aan de hand van verschillende gesprekstechnieken (met stellingen, met een open gesprek ...) maar telkens aangepast aan de doelgroep.

Dit gesprek gebeurt in vertrouwen. Er kan dus niemand van het schoolteam aanwezig zijn bij dit gesprek. De onderwijsinspecteurs gaan discreet om met de informatie uit het gesprek.

De onderwijsinspectie beseft dat het niet evident is voor ouders om zich vrij te maken voor dit gesprek en stelt zich dan ook flexibel op. De teamcoördinator en de directeur spreken af welk moment haalbaar is voor zowel ouders als inspecteurs.

9 Het synthesegesprek

Het synthesegesprek is het eindgesprek van de doorlichting. Tijdens dit gesprek deelt het doorlichtingsteam de definitieve inschaling voor alle onderzoeken en het advies mee en motiveert het doorlichtingsteam de beslissingen. Mogelijke doelen en acties gericht op de verdere kwaliteitsontwikkeling kunnen ook aan bod komen. Het gesprek duurt ongeveer 60 minuten.

Het doorlichtingsteam voert het synthesegesprek met het beleidsteam. Het kan zinvol zijn om enkele teamleden of een afgevaardigde van het schoolbestuur bij dit gesprek te betrekken.

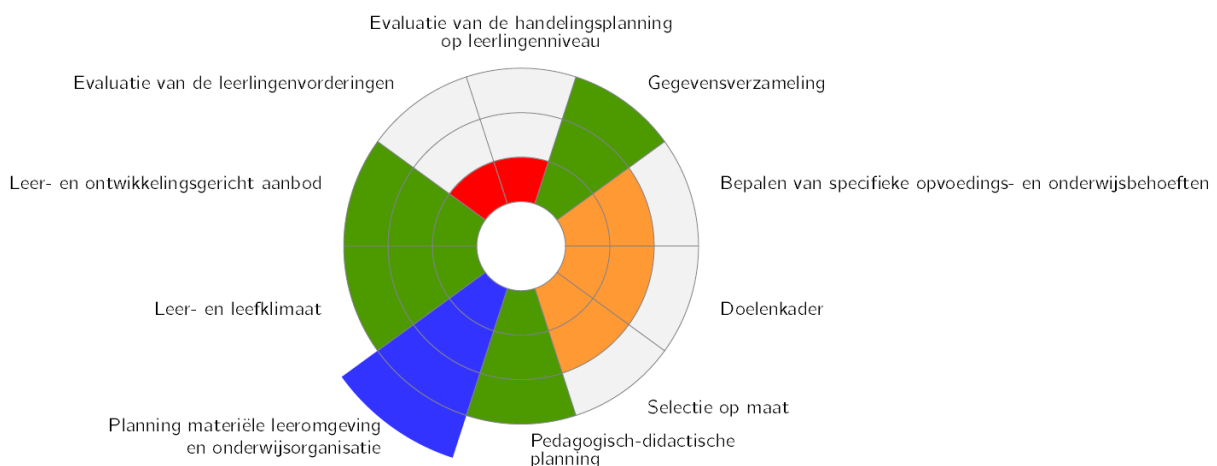
10 Het verslag en het advies

Het doorlichtingsverslag

De bevindingen van de verschillende onderzoeken tijdens de doorlichting vinden een neerslag in het doorlichtingsverslag. De inhoudstafel van elke doorlichtingsverslag ziet er als volgt uit:

- Administratieve gegevens
- In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?
- In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?
- In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne?
- Respecteert de school de regelgeving?
- Samenvatting
- Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

Omdat de onderwijsinspectie de school met het doorlichtingsverslag wil ondersteunen in haar verdere kwaliteitsontwikkeling, stelt de onderwijsinspectie de antwoorden op de onderzoeksvragen visueel voor. Op die manier wordt in één oogopslag duidelijk wat de sterke punten en de werkpunten zijn.

Hoewel de beoordeling van het doorlichtingsteam gebaseerd is op ontwikkelingsschalen, formuleert het doorlichtingsteam de verslagen schoolspecifiek op basis van de vaststellingen. Daarnaast rekent het doorlichtingsteam ook op de reflectiegesprekken en op het synthesegesprek om de school te stimuleren en om samen met de school te reflecteren over haar sterke punten en aandachtspunten.

Het doorlichtingsverslag eindigt met het advies over de verdere erkenning van de onderwijsinstelling samen met een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen bestaan uit sterke punten, ontwikkelkansen en tekorten.

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. De teamcoördinator neemt op dat moment ook telefonisch contact op met de school. De directeur kan dan feitelijke onjuistheden melden die het doorlichtingsteam nog kan rechtzetten. Het advies en de inschalingen kunnen op dat moment echter niet meer worden gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen (vakantiedagen niet meegerekend) na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan de directie of het bestuur een bespreking van het verslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag wordt schriftelijk ingediend en gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. Op het moment van de bespreking is het verslag definitief en is ook het advies al bepaald. De bespreking wordt zo spoedig mogelijk gepland en het bestuur bepaalt zijn vertegenwoordiging. Het doel van dit bijkomende gesprek is om verduidelijking over het verslag te krijgen.

De adviezen

Het doorlichtingsteam formuleert een advies over de verdere erkenning van de school. Er zijn twee adviezen mogelijk.

Indien de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert het doorlichtingsteam **een gunstig advies**. Dit advies heeft 2 varianten:

- een gunstig advies zonder meer;
- een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten. Het doorlichtingsverslag vermeldt geen termijn waarbinnen deze tekorten moeten zijn weggevoerd. Bij de volgende doorlichting kunnen de tekorten opnieuw in de doorlichtingsfocus staan.

Indien de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, kan het doorlichtingsteam **een ongunstig advies** formuleren. Hierbij houdt het doorlichtingsteam rekening met de kwaliteitsontwikkeling of specifieke contextfactoren. Dit advies heeft 2 varianten:

- een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur het engagement aangaat om zich bij het werken aan de tekorten extern te laten begeleiden. Indien het schoolbestuur gebruik maakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting binnen een tijdspanne die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne;
- een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het schoolbestuur kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur aangeeft om te rechtvaardigen dat er wél een mogelijkheid moest zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

11 Hoe kan u zich als school voorbereiden op een doorlichting?

Zodra de teamcoördinator u geïnformeerd heeft over wanneer de doorlichting in uw school plaatsvindt, kan u starten met de voorbereidingen. U kan hiervoor deze leidraad en de informatie op www.onderwijsinspectie.be gebruiken.

Na de aankondiging van de doorlichting:

- een schooleigen thema kiezen om de kwaliteitszorg en het beleid van de school te illustreren;
- een proces kiezen om de kwaliteitszorg en het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de school te illustreren;
- de informatie aanreiken die gevraagd wordt bij de eerste contactname met de school (zie document 'te bezorgen informatie')
- de beschikbaarheid van de interne dienst voor preventie op het werk nagaan met het oog op het gesprek over woonbaarheid, veiligheid en hygiëne;
- een werklokaal met tafels en stoelen, internetverbinding en voldoende stopcontacten voor het doorlichtingsteam reserveren.

Na het meedelen van de doorlichtingsfocus:

- de overige te bezorgen informatie aanreiken (zie document 'te bezorgen informatie');
- indien leerlingenbegeleiding in de doorlichtingsfocus staat:
  - o de beschikbaarheid van de CLB-medewerker nagaan met het oog op het gesprek leerlingenbegeleiding
  - o de casussen voor het gesprek leerlingenbegeleiding kiezen;
- in overleg met de teamcoördinator de weekplanning opstellen.

12 Hoe kan u feedback geven over de doorlichting?

De teamcoördinator staat gedurende de hele week open voor feedback over de doorlichtingsprocedure. Ook na het synthesegesprek hoort het doorlichtingsteam graag hoe de school de doorlichting heeft ervaren.

Na afronding van de doorlichting en samen met het doorlichtingsverslag, ontvangt u een uitnodiging om feedback te geven aan de onderwijsinspectie. U ontvangt hiervoor een link naar een online bevraging. De resultaten van deze bevraging worden gebruikt voor de interne kwaliteitszorg binnen de onderwijsinspectie.

13 Bijlage

13.1 Blauwdruk weekplanning

Bijlage: blauwdruk weekplanning

	DOORLICHTINGSDAG 1		DOORLICHTINGSDAG 2		DOORLICHTINGSDAG 3	DOORLICHTINGSDAG 4		DOORLICHTINGSDAG 5	
VOORMIDDAG (VANAF 8U30)	Gesprek kwaliteitsontwikkeling		Lesobservaties, tussentijdse gesprekken, documenten- studie	Gesprek* kwaliteitsgebied	Lesobservaties, tussentijdse gesprek- ken, documentenstu- die	Lesobservaties, tussentijdse ge- sprekken, documen- tenstudie	Gesprek* BVH	Reflectiegesprek kwaliteitsgebied	Reflectie- gesprek BVH
	Startgesprek handelingsplanning		Lesobservaties, tussentijdse gesprek- ken, documentenstudie				Gesprek* ouders	Reflectiegesprek kwaliteitsontwikkeling	
LUNCHPAUZE	Teamoverleg onderwijsinspectie						Gesprek* leerlingen	Briefen beleidsteam*	
NAMIDDAG	Lesobservaties, documenten- studie	Startgesprekken onderwijs- leerpraktijk	Lesobservaties, tussentijdse gesprek- ken, documentenstudie	Lesobservaties, tussentijdse gesprek- ken, documentenstu- die	Teamoverleg onderwijsinspectie		Teamoverleg onderwijsinspectie		
					Lesobservaties, tussentijdse ge- sprekken, documen- tenstudie	Briefen beleidsteam*	Synthesegesprek		
NA DE SCHOOL- UREN (TOT 18U)	Documenten- studie					Reflectiegesprekken onderwijsleerpraktijk			

Gesprek*: de teamcoördinator en de school plannen deze gesprekken in overleg.